

„POREMEĆAJI AUTISTIČNOG SPEKTRA – ZNAČAJKE I EDUKACIJSKO REHABILITACIJSKA PODRŠKA

ZORANA BUJAS-PETKOVIĆ, JASMINA FREY-ŠKRINJAR, DUBRAVKA HRANILOVIĆ, BRANKA DIVČIĆ, JASMINA STOŠIĆ

Iz tiska je upravo izašla nova knjiga *Poremećaji autističnog spektra – značajke i edukacijsko rehabilitacijska podrška* autorica prim. dr. sc. Zorane Bujas Petković, dr. med., specijalista dječje psihijatrije i prof. dr. sc. Jasmine Frey Škrinjar, prof. defektolog te koautorica prof. dr. sc. Dubravke Hranilović, ing. molekularne biologije, mr. Branke Divčić i Jasmine Stošić. Knjigu je izdala Školska knjiga kao sveučilišni udžbenik koji je namijenjen u prvom redu studentima Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, ali i studentima medicine, psihologije, pedagogije i srodnih struka kao i studentima poslijediplomskih studija. Pedijatri su liječnici koji se prvi susreću s djecom sa simptomima autizma, te knjiga predstavlja odlično stručno štivo, a njihova rana dijagnostika bila bi itekako važna za ranu intervenciju u djece s ovim poremećajima, a time i bolju prognozu.

Smatra se da su poremećaji iz autističnog spektra, kako se danas nazivaju najčešći razvojni poremećaji koji se dijagnosticiraju u prvim godinama života i traju cijeli život. Zabrinjavajući su podaci koji govore o stopi pojavnosti autizma od 1 na 150 novorođene djece te podatak da se svake minute u svijetu rodi dijete kojemu će biti dijagnosticiran neki od poremećaja iz autističnog spektra.

Knjiga se sastoji od dva dijela od kojih se prvi bavi opisom dijagnostičkih obilježja poremećaja, njegovom klasifikacijom, subklasifikacijom, etiologijom i medikamentoznom terapijom, dok se drugi bavi edukacijsko rehabilitacijskom

podrškom. Autori knjige stručnjaci su različitih profila: liječnik psihijatar, defektolozi, psiholog i molekularni biolog te su na taj način obuhvaćeni različiti aspekti poremećaja iz autističnog spektra. Osobito je detaljno opisana genska podloga autizma autorice Dubravke Hranilović, što je prvi put na hrvatskom jeziku.

Knjiga je korisno štivo i za roditelje ali i za sve zainteresirane za ovaj poremećaj, jer je većina poglavlja pisana jednostavno i razumljivo.

I dio: Poremećaji autističnog spektra - značajke sadrži poglavlja i podnaslove u kojima se obrađuje dijagnoza i procjena autizma i poremećaja autističnog spektra s iscrpnim opisom kliničke slike, etiologije, osobito genetičkih uzroka, tijekom poremećaja i prognozom. Detaljno je opisana epidemiologija kao i farmakoterapija kojom se ne liječe poremećaji nego uklanjaju nepoželjni simptomi.

II dio: Edukacijsko rehabilitacijska podrška sadrži slijedeća poglavlja i podnaslove:

Edukacijsko rehabilitacijska podrška koja je u prvom redu namijenjena studentima Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta i stručnjacima tj. onima koji sudjeluju u edukaciji i rehabilitaciji djece i osoba s poremećajima autističnog spektra te pomoći obiteljima kojima je potrebna pomoć šire društvene zajednice.

U knjizi je uz opis autizma iznijet i koncept poremećaja autističnog spektra, uzroka te liječenja i rehabilitacije. Nove spoznaje o poremećajima daju knjizi aktualnost.

Dakle, riječ je o stručnoj knjizi koja je namijenjena studentima Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta kao udžbenik, a može biti korisna studentima i stručnjacima medicinske, psihološke i pedagoške struke, radnim terapeutima i studentima istih struka. Također je može čitati i širi krug čitatelja obzirom da je pisana jednostavnim i razumljivim načinom, a za temu je zainteresiran sve veći broj čitalačke publike.

Djelo je osim stručnog i znanstvenog karaktera te doprinosi razvoju znanosti na ovom uskom graničnom području (neuropedijatrija, dječja psihijatrija) te ima velik broj novih referenci tako da su mnoga poglavlja pregledni radovi iz tih područja. Za ovom vrstom knjige postoji velika društvena potreba zbog senzibilizacije srodnih struka i društva.

Knjiga o autizmu i autističnom spektru na hrvatskom jeziku je jedinstvena, obzirom da slične knjige na hrvatskom jeziku nisu tiskane osim knjige Bujas-Petković Z. *Autizam 1985.* u mnogo manjem opsegu i bez novijih spoznaja.

Stil pisanja je jasan i razumljiv osoba koja se stručno bave ovom problematikom: pedijatri, neuropedijatri, dječjim psihijatrima, psihijatrima, psiholozima, defektolozima, radnim terapeutima kao i studentima ovih struka. Tekst je jasan i širem krugu čitatelja kojem je tematika privlačna i zanimljiva.

Nazivlja i jedinice tehničkih normi odgovaraju postojećim mjeriteljskim propisima. Dijagnoze i dijagnostički kriteriji su u knjizi usaglašeni s važećim opće prihvaćenim međunarodnim klasifikacijama.

*Prof. dr. sc. Vlatka Mejaški
Bošnjak, dr. med.
specijalist neuropedijatar*